

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет медицини та громадського здоров'я
Кафедра анестезіології, інтенсивної терапії та медицини невідкладних станів

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Долікарська медична допомога

Галузь знань	<u>22 «Охорона здоров'я»</u>
Спеціальність	<u>227 «Фізична терапія, ерготерапія»</u>
Назва освітньої програми	<u>Фізична терапія, ерготерапія</u>
Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський) рівень</u>

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
Доктор медичних наук, професор Тарабрін Олег Олександрович	067-480-31-72	tarabrinoleg@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Дисципліна «Долікарська медична допомога» дозволяє набути здобувачами знань з надання медичної допомоги при невідкладних станах та травмах. Така медична допомога фізичного терапевта та ерготерапевта є обов'язковим елементом його професійної компетентності.

Основна **мета** засвоєння курсу «Долікарська медична допомога» полягає у формуванні у майбутнього фахівця навичок надання першої медичної допомоги при станах, які можуть загрожувати життю людини. Основними завданнями вивчення дисципліни «Долікарська медична допомога» є формування у майбутнього фахівця вмінь за загальноприйнятими ознаками стану пацієнта/клієнта або потерпілого визначати необхідний об'єм медичної допомоги та не зволікаючи надавати першу медичну допомогу, спрямовану на попередження можливих ускладнень або летального наслідку.

Передумови для вивчення дисципліни: дисципліни загальної підготовки та професійної підготовки, в тому числі Обстеження та визначення стану здоров'я, Травматологія та ортопедія за професійним спрямуванням.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ,

ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Долікарська медична допомога» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність:

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 04. Здатність працювати в команді.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.

СК 07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.

СК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.

СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.

СК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.

СК 11. Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

СК 12. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.

СК 13. Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню /догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.

Навчальна дисципліна «Долікарська медична допомога» забезпечує досягнення **програмних результатів навчання (РН)**, передбачених освітньою програмою:

ПР 05. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибирати оптимальні методи та засоби збереження життя.

ПР 06. Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.

ПР 14. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

- питання загальної та особистої гігієни;
- основні ознаки патологічних станів;
- ознаки клінічної і біологічної смерті, основи реанімації;
- основи надання допомоги при деяких патологічних станах (опіках, відмороженнях, ушкодженнях електричним струмом, отруєннях,

- переломах, кровотечах, пораненнях тощо) і раптових захворюваннях у звичайних умовах та екстремальних ситуаціях;
- основи долікарської діагностики, класифікацію раптових захворювань (у тому числі епідемічних процесів) та патологічних станів;
 - техніку надання долікарської допомоги в різних умовах, спрямовану на попередження ускладнень та порятунок потерпілого.

Уміння:

- володіти навичками діагностики раптових захворювань та патологічних станів (володіти навичками реанімації, вимірювати температуру тіла, артеріальний тиск, визначати та оцінювати пульс, дихання тощо);
- володіти технікою надання долікарської допомоги при травмах, кровотечах, утопленнях, задусі, ураженнях різними хімічними і фізичними факторами та при отруєннях;
- розпізнавати ознаки та надавати першу допомогу при укусах змій, отруйних комах, собак та інших тварин;
- володіти технікою десмургії, транспортної іммобілізації та тимчасової зупинки кровотеч;
- володіти технікою беззондового промивання шлунку, очисної клізми, застосування компресів, банок, гірчичників, льоду, ванн(місцевих та загальних), ін'єкцій, інгаляцій.

Навички:

- володіти правилами роботи в умовах стихійного лиха чи екстремальних ситуацій;
- використовувати набуті знання не тільки в побуті та особистому житті, а й у повсякденній роботі.

Також вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти **соціальні навички (soft skills)**: комунікативність (реалізується через метод роботи в парах та групах, мозковий штурм, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через метод проектів, ажурної пилки), конфлікт-менеджмент (реалізується через метод драматизації, ігрові методи), тайм-менеджмент (реалізується через метод проектів, роботи в групах, тренінги), лідерські навички (реалізується через роботу в групах, метод проектів, метод самопрезентації).

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
3	90	20	20	50	4	7	обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	Назви тем	Кількість годин			
		денна форма			
		усього	лекц.	прак	сам.роб.
1.	Невідкладні стани. Догляд за хворими.	6	2		4
2.	Перша медична допомога при хворобах та невідкладних станах, що виникають при захворюваннях дихальної системи.	6		2	4

3.	Перша медична допомога при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях серцево-судинної системи	6	2	2	2
4.	Перша медична допомога при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях системи травлення	6		2	4
5.	Перша медична допомога при невідкладних сечовидільної системи	6		2	4
6.	Долікарська діагностика і надання першої медичної допомоги при коматозних станах	6	2	2	2
7.	Перша медична допомога при отруєннях	6	2		4
8.	Перша медична допомога при алергічних реакціях, анафілактичному шоці	6	2	2	2
9.	Перша медична допомога при гострих психоневрологічних порушеннях	6	2		4
10.	Долікарська діагностика та надання першої медичної допомоги при механічній задусі	6	2		4
11.	Перша медична допомога при захворюваннях, викликаних фізичними факторами	6		2	4
12.	Травми, їх види. Ускладнення травм.	6	2		4
13.	Закриті і відкриті ушкодження.	6		2	4
14.	Десмургія. Транспортна іммобілізація.	6	2	2	2
15.	Травми черепа, грудної клітки і живота.	6	2	2	2
	Всього	90	20	20	50
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - ЗАЛІК					

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, здобувачі отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи здобувачів щодо вивчення дисципліни «Долікарська медична допомога» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

8. Тематика самостійної підготовки та індивідуальних завдань наведена в Структурі навчальної дисципліни.

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль, який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль, який здійснюється у ході проведення іспиту (заліку).	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит (залік)
-------------------------------------	---

Перелік питань до іспиту / заліку

1. Навести алгоритм надання домедичної допомоги постраждалим при раптовій зупинці серця;
2. Описати надання домедичної допомоги постраждалим при серцевому нападі;
3. Наведіть приклади проведення серцево-легеневої реанімації з використанням автоматичного зовнішнього дефібрилятора;
4. Навести алгоритм надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на пошкодження хребта;
5. Описати надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на травму голови (черепно-мозкова травма);
6. Опишіть надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на пошкодження живота;
7. Охарактеризувати надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на інсульт;
8. Навести алгоритм надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на травму грудної клітки;
9. Навести алгоритм надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на перелом кісток кінцівок;
10. Наведіть приклади надання домедичної допомоги постраждалим при рані кінцівки, в тому числі ускладненій кровотечею;
11. Охарактеризувати надання домедичної допомоги постраждалим при травматичній ампутації;
12. Навести алгоритм надання домедичної допомоги постраждалим при позиційному стисканні м'язових тканин;
13. Описати надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на шок;
14. Охарактеризувати надання домедичної допомоги постраждалим при порушенні прохідності дихальних шляхів - обтурації стороннім тілом;
15. Наведіть приклади надання домедичної допомоги при наявності декількох постраждалих;
16. Опишіть надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на гостре отруєння невідомою речовиною;
17. Охарактеризувати надання домедичної допомоги постраждалим з опіками;
18. Опишіть надання домедичної допомоги постраждалим з переохолодженням;
19. Наведіть приклади надання домедичної допомоги постраждалим з відмороженням;
20. Навести алгоритм надання домедичної допомоги постраждалим при утопленні;
21. Навести алгоритм надання домедичної допомоги постраждалим при перегріванні;
22. Описати надання домедичної допомоги постраждалим при травмах та пошкодженнях очей;
23. Охарактеризувати надання домедичної допомоги постраждалим при укусах тварин та комах;
24. Навести алгоритм надання домедичної допомоги постраждалим при падінні з висоти;

25. Навести алгоритм надання домедичної допомоги постраждалим при дорожньо-транспортних пригодах;
 26. Описати надання домедичної допомоги постраждалим при ураженні електричним струмом;
 27. Описати надання домедичної допомоги постраждалим при ураженні блискавкою;
 28. Наведіть приклади надання домедичної допомоги постраждалим при судомах (епілепсії);
 29. Охарактеризувати надання домедичної допомоги постраждалим без свідомості.

8. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

<i>Денна форма навчання</i>			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота здобувача)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів			100

9. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ (для іспиту / заліку)

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі здобувачами

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» Fx – від 35 до 59 балів. здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	не зараховано
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	
1-34 (2)	F		

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Екстрена медична допомога : підручник / [М. І. Швед, А. А. Гудима, С. М. Геряк та ін.] ; за ред. М. І. Шведа. – Тернопіль : ТДМУ, 2015. – 420 с.

2. Перша долікарська допомога: підручник/під ред. В.П. Андрущенко. Ю.Ф. Кушта, Д.В. Андрущенко – Львів: ЛНМУ. - 2011. – 351 с.
3. Екстрена медична допомога (гострі серцеві стани) / Г.Г. Рошін, О.М. Пархоменко, В.О. Крилюк та ін.: за ред. Г.Г. Рошкіна. – К.: ТОВ “НВП “Інтерсервіс”, 2011. - 159 с.
4. Дужий І.Д. Перша допомога при невідкладних станах : навчальний посібник / І.Д. Дужий, О.В. Кравець ; Сумський державний університет. – Суми : Сумський державний університет, 2014. – 212 с. : іл., табл.
5. Екстрена медична допомога: догоспітальний етап, алгоритми маніпуляції (базовий рівень). / Г.Г. Рошкіна, А.А. Гудима, В.Ю. Кузьмін та ін. - К., 2012. - 84 с.
6. Медицина невідкладних станів: швидка і невідкладна медична допомога / І.С. Зозуля, А.В. Вершигора, В.І. Боброва та ін.; за ред. І. С. Зозулі. - К.: ВСВ “Медицина”, 2012. - 728 с.
7. Тарасюк В.С., Матвійчук М.В. Паламар М.В., Поляруш В.В., Корольова Н.Д., Подолян В.М. Малик С.Л., Кривецька Н.В. Перша медична (екстрена) допомога з елементами тактичної медицини на до госпітального етапі в умовах надзвичайних ситуацій. – К.: Медицина, 2015.
8. Алгоритми надання невідкладної допомоги при критичних станах / За ред. І. І. Тітова. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 344 с.

Допоміжна

1. Donald C. Correll, MD Facerp. Hypothermia practice Guid // The physician assistant practice Guide. For Emergency Departments urgent care centers, and family practices. A cuta care Horizons. Jackson, TN.2012.
2. Marx, John, Ron Walls, and Robert Hockberger. Rosen's emergency medicine-concepts and clinical practice. Elsevier Health Sciences, 2013.
3. Skone, Richard, et al., eds. Managing the Critically Ill Child: A Guide for Anaesthetists and Emergency Physicians. Cambridge University Press, 2013.
4. Schneider, Andreas, Erik Popp, and Bernd W. Böttiger. "Cardiopulmonary Resuscitation." Surgical Intensive Care Medicine. Springer International Publishing, 2016. 153-166.

Інформаційні ресурси

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>.
2. Верховна Рада України <http://www.rada.kiev.ua> .
3. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>.
4. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України <http://www.mon.gov.ua>, www.osvita.com.
5. Міністерство екології та природних ресурсів України <http://www.menr.gov.ua/>.
6. Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи <http://www.mns.gov.ua/>.
7. Міністерство охорони здоров'я <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>
8. Рада національної безпеки і оборони України <http://www.rainbow.gov.ua/>.
9. Постійне представництво України при ООН <http://www.uamission.org/>.
10. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)». <http://www.nau.ua>
11. American Heart Association <https://www.onlineaha.org/>
12. British Heart Foundation <https://www.bhf.org.uk/>